

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre de Guvern
cu privire la reorganizarea Universității de Stat din Moldova prin fuziunea (absorbția)
Universității de Stat de Educație Fizică și Sport

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului este elaborat de Ministerul Educației și Cercetării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul este elaborat în temeiul art.7 lit. e) din **Legea nr.136/2017** cu privire la Guvern (Monitorul Oficial, 2017, nr. 252, art.412), al art.32 alin.(2) din **Legea nr.98/2012** privind administrația publică centrală de specialitate (Monitorul Oficial, 2012, nr.160-164, art. 537), al art.82 alin. (2) și art.139 lit. f) din **Coțul educației nr.152/2014** (Monitorul Oficial, 2014, nr. 319-324, art.634) și al art.14 alin.(1) lit. c) din **Legea nr.121/2007** privind administrarea și deținatizarea proprietății publice (Monitorul Oficial, 2007, nr.90-93, art.401).

În conformitate cu **Strategia de dezvoltare „EDUCAȚIA 2030”** și Programului de implementare a acesteia pentru anii 2023-2025, aprobată prin HG nr. 114/2023, **acțiunii 3.4.3**, Ministerul Educației și Cercetării este responsabil de **consolidarea rețelei de instituții de învățământ superior**, bazată pe indicatori de calitate, racordată la necesitățile pieței muncii.

În contextul implementării reformei învățământului superior, Ministerul Educației și Cercetării se axează pe consolidarea sistemului universitar prin concentrarea resurselor, atât umane, cât și financiare; alocarea de mijloace financiare suplimentare pentru a susține procesul de modernizare a învățământului superior și a sectorului de cercetare.

Problema principală abordată prin prezentul proiect de hotărâre de Guvern constă în superdimensionarea artificială și, implicit, eficiența scăzută a sistemului actual de funcționare a sistemului de învățământ superior din Republica Moldova, în condițiile **declinului demografic, exodului și șomajului** în rândul tinerilor, globalizarea și competiția pentru fonduri (europene și internaționale), precum și necesitatea aplicării noilor metode și tehnologii de predare-învățare, care apar ca urmare a dezvoltării noilor tehnologii. În aceste condiții, cu infrastructură învechită, slabă dotare a laboratoarelor, personal didactic îmbătrânit, universitățile din Republica Moldova sunt mai puțin atractive decât cele din UE și SUA.

Evident, multe instituții de învățământ superior concurează pentru numărul de studenți, care este în scădere anual cu cca 8%. Majoritatea acestor instituții sunt prea mici pentru a funcționa eficient, având la activ administrații și infrastructuri vechi, care nu sunt adaptate numărului schimbător de studenți. Mai mult decât atât, calitatea infrastructurii generează ineficiențele în cadrul sistemului.

Aceste circumstanțe îndeamnă la o **consolidare a rețelei de instituții de învățământ superior**. Numărul mare al acestor instituții denotă existența unor disponibilizări financiare în cadrul și între instituții, dat fiind numărul mic de studenți din fiecare instituție. De ex., fiecare instituție de învățământ superior din sistem este obligată să dispună de o infrastructură administrativă și didactică proprie, o bună parte din care nu se reduce în conformitate cu numărul de studenți înmatriculați. Instituțiile de învățământ superior au nevoie de un număr similar de rectori, prorectori și decani, indiferent de faptul dacă în programele lor s-au înmatriculat 200 sau 10 000 de studenți. Mai mult decât atât, și infrastructurile, inclusiv TIC sunt costisitoare per student și funcționează sub capacitate, ceea ce reprezintă un alt gen de ineficiență structurală. O instituție de învățământ superior este nevoită să cheltuiască aceiași bani pentru întreținerea unui metru pătrat de sală de clasă sau de laborator pentru a instrui 5, 10 sau 25 de studenți.

Analiza de sistem a cheltuielilor publice pentru învățământul superior pentru perioada anilor 2018-2023, ne demonstrează că volumul alocațiilor aferente instituțiilor publice de învățământ superior este în creștere de la an la an. Astfel, în anul 2018 alocațiile respective au fost 912,5 mil. lei,

pe când în anul 2023 acesta atinge cota de 1.387.324,7 lei, în creștere cu 25,5% la un număr de studenți bugetari în **descreștere cu 3716 studenți (15,1%)**.

Astfel, Ministerul Educației și Cercetării vine cu propunerea de continuare a procesului de **consolidare a rețelei de instituții de învățământ superior** (începută în anii 2013/14), **bazată pe indicatori de calitate, racordată la necesitățile pieței muncii**.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Astfel, în condițiile provocărilor cu care se confruntă instituțiile de învățământ superior publice referitor la guvernanta universitară, finanțare, relevanța programelor de studiu pentru piața muncii și infrastructura instituțională supradimensionată (scăderea numărului anual de studenți; exodul de cadre didactice și științifico-didactice; subfinanțarea sectorului la general și alocarea nerațională a resurselor financiare per instituție; neasigurarea respectării obligațiilor ce derivă din principiul de responsabilitate publică de către managementul unor instituții de învățământ superior etc.), Ministerul Educației și Cercetării vine cu un proiect de consolidare a rețelei universitare și anume de fuzionare a Universității de Stat din Moldova prin absorbția Universității de Stat de Educație Fizică și Sport.

Proiectul de hotărâre de Guvern se înscrie în programul MEC de restructurare și modernizare a instituțiilor de învățământ superior. Lipsa intervențiilor la nivel de sector, adică nerealizarea reformei propuse de către Guvern, va conduce la distrugerea întregului sector de învățământ superior, din cauza următorilor factori:

- **Concurența neloială** între instituții relativ puternice și cele neperformante;
- Înmatricularea **tuturor** candidaților la studii (numărul cărora scade continuu), fără a desfășura concursuri autentice, în rezultat, avem studenți admiși cu note de 5-6, chiar la specialitățile prestigioase;
- **Inechitate în alocarea fondurilor publice;**
- Efectuarea unor **cheltuieli** din bugetul de stat **nejustificate;**
- Programe de studii **fără accent pe calitate**, care nu reușesc să pregătească specialiști relevanți pentru cerințele actuale ale pieței muncii;
- Activitate de **cercetare neperformantă** (doar "pe hârtie"), care nu aduce plus valoare economiei naționale;
- Exodul capitalului uman din sistem și din țară etc.

În scopul organizării și asigurării funcționării învățământului superior, Codul Educației prin art.82 alin.(2), cu modificările ulterioare, prevede dreptul înființării, reorganizării și lichidării de către Guvern la inițiativa fondatorului a Instituțiilor de învățământ superior.

Modalitățile și procedura de reorganizare prin fuziune (absorbție) a persoanelor juridice sunt reglementate de art. 208-213 din Codul Civil al Republicii Moldova nr.1107 din 06.06.2002, cu modificările ulterioare, iar aplicarea acestora se face ținând cont de prevederile art.174 alin.(4) din Cod. Angajarea prin transfer a salariaților instituțiilor fuzionate se efectuează în conformitate cu prevederile Codului Muncii al Republicii Moldova nr.154 din 28.03.2003 cu modificările ulterioare.

Având în vedere **numărul descrescând de candidați la admitere**, dar **numărul de locuri bugetare limitat**, numărul mare de universități publice și competiția acerbă și neloială pentru fiecare candidat, proiectul de HG are următoarele **obiective majore**:

1. Consolidarea rețelei de universități prin **absorbția unei universități mici de către una mare, clasică**, astfel studenții:

- vor obține o diplomă de la o instituție de învățământ superior **performantă, mai puternică, cunoscută pe plan național și internațional**;
- vor avea mai multe **oportunități de alegere a cursurilor și programelor de studii**, pentru dezvoltarea lor profesională;
- vor beneficia de **mai multe facilități**: laboratoare bine dotate cu echipamente moderne, cămine renovate, săli și terenuri de sport modernizate etc.

cadrele didactice:

- vor fi membri ai unei **comunități academice de elită**, mai bine clasată internațional, mai stabilă, mai puternică, dar și mai bine remunerată.
- vor avea **acces mai liber la infrastructura** de cercetare și la rezultatele cercetării.
- vor beneficia de mai multe resurse pentru ameliorarea și modernizarea programelor de studii oferite.
- vor putea îmbina armonios activitatea didactică cu cea de cercetare etc.

2. **Cheltuieli publice** în învățământul superior și cercetare, îndreptate spre **creșterea salariilor** cadrelor universitare și a cercetătorilor, precum și consolidarea universităților pe plan național și internațional;

3. Ponderea cadrelor didactice cu titlu științific, științifico-didactic în învățământul superior majorată până **la 80% până în anul 2030**;

În acest context, consolidarea rețelei de universități poate avea loc prin fuziunea, prin absorbție, de către o universitate clasică (USM) cu un corp profesoral pregătit a unei instituții de învățământ superior (USEFS), care are un număr mic de studenți, proces bazat pe existența acelorași specialități/domenii.

Argumente:

- USEFS are puțini studenți (1871) și are aceleași **2 domenii de formare profesională (011 Științe ale educației, 101 Servicii publice)** ca și la USM. Pentru că USM are o Facultate de Științe ale Educației care poate îmbunătăți programele de studii de la USEFS,
- Pentru că în marea majoritate a țărilor europene Facultățile de Sport sunt parte a Universităților clasice.
- USEFS este o instituție cu un număr mic de studenți, formarea căroră presupune investiții mari în logistică și echipamente sportive. O facultate de Sport la USM va pregăti studenți pentru a deveni profesori de educație fizică și sport, antrenori, instructori sportivi, dar și va elabora programe multidisciplinare, luând în considerare varietatea pregătirii profesionale la USM – 18 domenii.
- Mijloacele financiare atrase prin proiecte de cercetare: din proiectele din cadrul Programului de Stat pentru anul 2022 USEFS a atras fonduri în cuantum 963 mii lei, iar USM de 16870 mii lei.
- Pentru că USM se găsește în clasificarea internațională Webometrics Ranking Web of Universities pe locul 3612, iar USEFS pe locul 18967 din cele 36000 participante.

Universitatea de Stat din Moldova	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport
1. <u>Număr total de studenți (licență și master)</u> – 11.148 la 18 domenii de studii	1. <u>Număr total de studenți (licență și master)</u> – 1871 la 4 domenii de studii
2. Licență – 8525; Master - 2623	2. Licență – 1495, Master - 376
3. Studenți bugetari – 3685; la contract - 7463	3. Studenți bugetari – 652; la contract – 121
4. Programe de studii (licență și master) – 121; <u>acreditate – 101</u>	4. Programe de studii (licență și master) – 14; <u>acreditate – 7, autorizate-7</u>
5. Cadre didactice – 672, cu titlu științific - 416	5. Cadre didactice – 152, cu titlu științific – 82
6. Cămine – 11, majoritatea fiind renovate; locuri de cazare - 1470	6. Cămine, condiții deplorabile – 3; locuri de cazare - 567

USM 18 domenii de studii	USEFS – 4 domenii 2 domenii se regăsesc la USM
<p>011 Științe ale educației (16 programe – 793 studenți) 101 Servicii publice (2 programe – 185 studenți) 031 Științe sociale și comportamentale, 040 Științe administrative, 041 Științe economice, 042 Drept, 022 Științe umanistice, 032 Jurnalism și informare, 050 Științe chimice, 051 Științe biologice, 052 Științe ale mediului, 053 Științe fizice, 054 Matematică și statistică, 061 Tehnologii ale informației și comunicațiilor, 07 Inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură și construcții, 082 Silvicultură</p>	<p>011 Științe ale educației (2 programe – 310 studenți) 101 Servicii publice (2 programe – 140 studenți) 100 Științe ale Sportului (9 programe – 1060 studenți) 103 Științe ale securității (3 programe – 361 studenți)</p>

Proiectul de HG presupune:

- a) transferul tuturor studenților de la universitățile absorbite în anul 2024;
- b) studenții transferați vor finaliza studiile la specialitățile la care au fost înmatriculați inițial și cu respectarea aceluiași taxe de studii, stabilite anterior;
- c) transferul/reangajarea din/în funcție a personalului din universitatea reorganizată se va realiza conform legislației muncii în vigoare, cheltuielile ce țin de personal în legătură cu reorganizarea vor fi asigurate din contul surselor financiare ale persoanelor juridice absorbite.
- d) alegerea organelor de conducere a instituției reorganizate va avea loc conform principiilor autonomiei universitare (art.79 din Codul Educației, Ordinului ME nr. 10 din 14 ianuarie 2015 cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior din RM);
- e) activitatea comisiilor de transmitere a bunurilor etc.

În concluzie, esența modernizării universităților constă în **integrarea universităților în centrul sistemului de valori naționale**. În universități se formează viitorii profesori, viitorii medici, viitorii judecători, viitorii ingineri, oameni de știință, administratori, specialiști în agronomie, finanțe și în multe alte ramuri ale economiei naționale. Pentru ca tinerii noștri să aibă toate șansele să trăiască mai bine aici, la noi acasă, participând la construirea unei țări într-o lume tot mai competitivă, trebuie ca ei să plece de pe băncile universităților cu o formare de nivel mondial.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul se încadrează în limitele alocațiilor bugetare aprobate în acest scop.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu necesita abrogarea unor acte normative. Totodată, a fi urmează a fi introduse modificări în Hotărârea Guvernului nr.351/2005 cu privire la aprobarea listei bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor imobile.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării www.mec.gov.md, la compartimentul Transparența decizională va fi asigurată consultarea publică a proiectului însoțit de nota informativă.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție, în conformitate cu legislația.

9. Constatările expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene

Nu necesită efectuarea expertizei de compatibilitate, dat fiind faptul că proiectul de hotărâre nu prezintă relevanță UE.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fost expertizat, în conformitate cu legislația, de către Ministerul Justiției

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017.

Ministru

Dan PERCIUN

Doina Usaci, Tel.: 022233213
Email: doina.usaci@mcc.gov.md